

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VLADA**

PRIJEDLOG

**ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O OSNIVANJU INSTITUTA ZA MEDICINSKO
VJEŠTAČENJE ZDRAVSTVENOG STANJA**

Sarajevo, januar 2022. godine
PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO SKRAĆENOM POSTUPKU

Institut za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja obratio se Federalnom ministarstvu rada i socijalne politike i Vladi Federacije Bosne i Hercegovine Inicijativom za izmjene Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja („Službene novine Federacije BiH“, br: 70/07, 26/14 i 40/18). Vlada Federacije Bosne i Hercegovine je, na 286. sjednici, koja je održana dana 21.10.2021. godine, usvojila navedenu Inicijativu i donijela Zaključak V.broj:1658/2021 od 21.10.2021. godine, te istim zadužila Federalno ministarstvo rada i socijalne politike da sačini Nacrt zakona o izmjenama Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, koji će se uputiti u parlamentarnu proceduru.

Obzirom da se ne radi o složenom i obimnom zakonu, u vezi sa članom 172. Poslovnika Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 69/07, 2/08 i 26/20) i članom 164. Poslovnika o radu Doma naroda Parlamenta Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“, br. 27/03, 21/09 i 24/20), donošenje Zakona o izmjenama Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja, predlažemo po skraćenom postupku

ZAKON O IZMJENAMA ZAKONA O OSNIVANJU INSTITUTA ZA MEDICINSKO VJEŠTAČENJE ZDRAVSTVENOG STANJA

Član 1.

U Zakonu o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja („Službene novine Federacije BiH“, br: 70/07, 26/14 i 40/18) član 2. mijenja se i glasi:

„Član 2.

Pod medicinskim vještačenjem iz člana 1. ovog zakona, smatra se vještačenje kojim se ocjenjuje trajno funkcionalno oštećenje organizma, koje se ne može otkloniti daljim mjerama medicinske rehabilitacije i zaštite, radi ostvarivanja prava u skladu sa zakonom.“

Član 2.

Član 5. mijenja se i glasi:

„Član 5.

- (1) Institut ima odjeljenja za prvostepeni postupak medicinskog vještačenja u: Sarajevu, Mostaru, Tuzli, Zenici, Bihaću i Livnu (u daljem tekstu: odjeljenja), a prema potrebi može organizovati neposredan rad ljekara vještaka i komisija i u drugim mjestima, odnosno prostorijama, koje se mogu staviti na raspolaganje od strane zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne zaštite.
- (2) Institut ima odjeljenje za drugostepeni postupak medicinskog vještačenja čije je sjedište u Sarajevu, a svoj rad po potrebi organizuje tamo gdje ima prvostepenih predmeta.
- (3) Odjeljenja Instituta za prvostepeni i drugostepeni postupak medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja ne smatraju se poslovnim jedinicama ili podružnicama Instituta kao pravne osobe, već se ustrojavaju isključivo radi omogućavanja lakšeg pristupa za korisnike usluga Instituta.
- (4) Radi potrebe provjere medicinske dokumentacije, odnosno potrebe obavljanja dodatnih pregleda radi što objektivnijeg medicinskog vještačenja, Institut može organizovati posebne specijalističke preglede u vlastitim prostorijama ili u saradnji sa zdravstvenim ustanovama, u skladu sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti.
- (5) Kod obavljanja dodatnih specijalističkih pregleda iz stava (4) ovog člana, Institut ima pravo angažovanja vanjskih saradnika.

(6) Prilikom organizovanja rada ljekara vještaka i komisija odjeljenja za prvostepeni i drugostepeni postupak, poštovat će se nacionalna zastupljenost zaposlenih u skladu sa važećim propisima.“

Član 3.

U članu 6. riječi : „ulica Branislava Đurđeva 12“, brišu se.

Član 4.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH.“

OBRAZLOŽENJE ZAKONA O IZMJENAMA ZAKONA O OSNIVANJU INSTITUTA ZA MEDICINSKO VJEŠTAČENJE

I - USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu III.2.e/, u vezi sa članom III.3.(3). Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, kojim je utvrđeno da, federalna vlast ima pravo utvrđivati politiku i donositi zakone koji se tiču socijalne politike.

Prema odredbama člana III.2.e/ i člana III.3./1/ i /2/ Ustava Federacije Bosne i Hercegovine, federalna vlast i kantoni su zajednički nadležni za socijalnu politiku /u koju oblast spada i zaštita lica sa invaliditetom/. Tu nadležnost ostvaruju zajednički ili odvojeno, ili od strane kantona koordinirano od federalne vlasti. U pogledu ovih nadležnosti kantoni i federalna vlast dogovaraju se na trajnoj osnovi.

Kantoni u ovoj oblasti imaju pravo utvrđivati politiku i provoditi zakone (član III.3.(4)), kao i provoditi socijalnu politiku i uspostavljati službe socijalne zaštite (član III.4.j)).

Prema odredbama člana IV.A.20./1/d/ Ustava Federacije Bosne i Hercegovine pored ostalih nadležnosti utvrđenih Ustavom, Parlament Federacije nadležan je za donošenje zakona o vršenju funkcija federalne vlasti.

II - RAZLOZI ZA DONOŠENJE OVOG ZAKONA

Predložene izmjene se prioritetno odnose na organizaciju, strukturu, poboljšanje kadrovskih kapaciteta u pogledu načina rada Instituta, odnosno otklanjanje uzroka dodatnih troškova u radu Instituta, koji postoje u Zakonu koji je trenutno na snazi.

III - OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH PRAVNIH RJEŠENJA

Član 1. Usklađen je pojam medicinskog vještačenja, kojeg obavlja Institut za medicinsko vještačenje u skladu sa članom 2. Liste invaliditeta.

Član 2. Trenutno važećom odredbom člana 5. stav (1) propisano je da Institut ima odjeljenja za prvostepeni postupak u svakom od kantona. Međutim, stvarno stanje

posebno uzimajući u obzir broj predmeta i kadrovske mogućnosti Instituta je takvo, da su stalna odjeljenja samo u Sarajevu, Mostaru, Tuzli, Zenici, Bihaću i Livnu odnosno tamo gdje Institut ima svoje prostorije.

Pregledi ostalih korisnika usluga iz ostalih kantona vrše se u ovim odjeljenjima, kućnim posjetama ali i prostorijama, koje se periodično stave na raspolaganje od strane Federalnog zavoda za MIO/PIO, centara za socijalni rad ili domova zdravlja (ovako se obavljaju periodični pregledi u Busovači, Travniku, Orašju, Glamoču, Goraždu i drugim manjim mjestima).

Odjeljenje za drugostepeni postupak radi u prostorijama u Sarajevu, ali rad organizuje i na terenu i u prostorijama Instituta prema broju predmeta.

Predloženim izmjenama utvrdilo bi se šest (6) stalnih odjeljenja, isključivo u mjestima gdje Institut ima svoje prostorije, ali i mogućnost organizovanja rada ljekara vještaka u ustupljenim prostorijama, u skladu sa potrebama podnosilaca zahtjeva i u dogovoru sa zdravstvenim i drugim ustanovama.

Pored toga, kako je Institut ustrojen kao ustanova, te u skladu sa djelovanjem zdravstvenih ustanova, kao što su domovi zdravlja i njihove organizacijske jedinice, odnosno područne ambulate, potrebno je jasno utvrditi da odjeljenja Instituta nisu poslovne jedinice ili podružnice, već se ustrojavaju isključivo radi lakšeg pristupa korisnika usluga samom Institutu.

Trenutno važećim odredbama člana 5. Zakona, propisana je obaveza Instituta za organizovanje kabineta funkcionalne dijagnostike.

Implementacija uspostave projekta funkcionalne dijagnostike na Institutu datira još od perioda 2010. do 2012. godine, kada je i nabavljena određena oprema za pojedine kabinete.

Osnovni problemi za konstantno funkcionisanje su bili organizacione prirode, cijena usluga koja s obzirom na veći broj privatnih ustanova nije prihvatljiva za korisnike prava, a posebno kadrovska popunjenost stručnjacima, jer prema broju pregleda, nikada nije postojala faktička potreba za stalnim radnim odnosom.

Osim psihologa, koji je konstantno bio u radnom odnosu u Institutu, za ostale kabinete koji su planirani, kao što su kardiovaskularni, ORL, EMNG, biohemijski laboratorij, oftalmološki i dr. nije bilo stalno zaposlenih.

Za neke kabinete su se povremeno uspjeli angažovati stručnjaci sa strane i u zadnjih 5 godina, povremeno su radili po osnovu ugovora o djelu (najviše ORL i MENG kabinet).

Međutim, prema stavovima nadležne porezne uprave, angažovanje po osnovu ugovora o djelu za osnovnu djelatnost Instituta nije dopuštena, jer Institut ima funkcionalnu dijagnostiku ustrojen u skladu sa zakonom propisanu kao obaveznu, dok zbog nedostatka kadra nije razumno očekivati zaposlenje na puno radno vrijeme i stalni radni odnos, posebno ljekara specijalista, koji su u svakom slučaju već u punom radnom odnosu.

Ovakvim predloženim izmjenama, dali bi mogućnost Institutu da angažuje vanjske saradnike, ukoliko za to postoji potreba.

Za period 2016-2021. godina u kabinetima funkcionalne dijagnostike izvršeno je samo 931 pregled.

Ističe se da se preko 92% obavljenih pregleda u funkcionalnoj dijagnostici, odnosilo na kontrolu medicinske dokumentacije u postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja po Zakonu o provođenju kontrole zakonitosti korištenja prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite („Službene novine Federacije BiH“, broj 82/09).

S obzirom da je provjera zdravstvenog stanja za preko 90% korisnika prava već završena po ovim postupcima, smatramo da više ne postoji obaveza Instituta za organizovanje ovih kabineta, već da isto ostane kao mogućnost, odnosno da se provjera medicinske dokumentacije ili dodatni specijalistički pregled, koji je potreban radi donošenja konačne ocjene, može obaviti i u ovlaštenim zdravstvenim ustanovama.

Moramo istaknuti da prema načelima i odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti, Institut nema mogućnosti „prisile“ ili „uslovljavanja“ na dodatne preglede korisnika usluga, jer svaki zdravstveni pregled ili intervencija podrazumijeva dobrovoljni pristanak.

Član 3. Trenutno je u Zakonu navedeno da je sjedište Instituta u Sarajevu, što po našem prijedlogu treba da ostane, s obzirom da se radi o ustanovi na nivou Federacije BiH, međutim prema prijedlogu se briše tačna trenutna adresa Branislava Đurđeva 12. Ovakav prijedlog smatramo opravdanim, ne samo iz razloga što nije uobičajeno da se u zakonskim propisima kojima se osnivaju pravne osobe od strane Federacije BiH ili BiH, navodi tačna adresa (jer uvijek može doći do njene promjene), već i zbog činjenice da prema pravomoćnim sudskim presudama Institut nema pravo na korištenje zgrade na adresi Branislava Đurđeva 12. u Sarajevu.

Članom 4. propisano je da zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenim novinama Federacije BiH“.

IV - USKLAĐIVANJE SA PROPISIMA EU (ACQUIS)

Obzirom da osnovni propis nije usklađivan sa pravnom stečevinom Evropske unije, bespredmetno je da se njegove izmjene usklađuju.

V - SREDSTVA ZA PROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za provođenje Izmjena Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje, nije potrebno obezbjediti novčana sredstva iz federalnog budžeta, obzirom da se dio izmjena odnosi na usklađivanje zakona sa novousvojenim aktima Instituta za medicinsko vještačenje i to: Pravilnikom o kriterijima i postupku medicinskog vještačenja zdravstvenog stanja i Listi invaliditeta koja je njegov sastavni dio („Službene novine Federacije BiH“, broj 63/21), a drugi dio izmjena su tehničke prirode.

Odredbe Zakona o osnivanju Instituta za medicinsko vještačenje zdravstvenog stanja („Službene novine Federacije BiH“, br: 70/07, 26/14 i 40/18) koje se mijenjaju

Član 2.

„Pod medicinskim vještačenjem iz člana 1. ovog Zakona smatra se vještačenje kojim se ocjenjuje definitivno stanje organizma, radi ostvarivanja prava, u skladu sa Zakonom.“

Član 5.

„Institut ima odjeljenja za prvostepeni postupak medicinskog vještačenja u : Bihaću, Mostaru, Sarajevu, Tuzli, Zenici, Travniku, Ljubuškom, Goraždu, Orašju i Livnu (u daljem tekstu: odjeljenja), a po potrebi može imati odjeljenja i u drugim mjestima, što se bliže uređuje Pravilima Instituta.

Radi što objektivnijeg medicinskog vještačenja, Institut je dužan organizovati za funkcionalnu dijagnostiku posebne kabinete.

Institut ima odjeljenja za drugostepeni postupak medicinskog vještačenja, čija su sjedišta u Sarajevu, Mostaru, Tuzli i Bihaću. Sjedište Odjeljenja za drugostepeni postupak je u Sarajevu, a svoj rad po potrebi organizuje tamo gdje ima prvostepenih predmeta.

Prilikom organizovanja odjeljenja za prvostepeni i drugostepeni postupak, poštovat će se nacionalna zastupljenost uposlenih u skladu sa važećim propisima.“

Član 6.

„Sjedište Instituta je u Sarajevu, ulica Branislava Đurđeva, broj 12.“

